

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ СИНГАПУРУ

Анотація. Стаття розглядає проблему розробки навчальних програм з англійської мови відділом планування Міністерства освіти Сингапуру. Положення Міністерства визначають мету вивчення англійської мови, принципи навчання, проблеми формування мовленнєвих навичок, офіційного та неофіційного оцінювання успішності учнів.

Ключові слова: мета навчання, принципи навчання, мовленнєві навички, офіційне оцінювання, неофіційне оцінювання.

Постановка проблеми. Великі досягнення маленької країни притягують увагу дослідників всього світу. Освіта та соціальна сфера, екологія та охорона здоров'я, високотехнологічна промисловість та рівень життя Сингапуру аналізуються та обговорюються експертами та науковцями. Одним з чинників видатних досягнень країни є якісна освіта, яка поєднує особливості азійської, європейської і американської освітніх сфер, а одним з основних освітніх напрямів є мовна політика багаторасового та багатонаціонального суспільства. Англійська мова, як одна з чотирьох офіційних мов Сингапуру, є мовою державного управління, освіти, торгівлі, науки та технології, а також мовою глобальної комунікації, оскільки є способом доступу для сингапурців до інформації та знань всього світу. Тому, здатність ефективно говорити та писати англійською мовою стало необхідною навичкою на робочому місці, а оволодіння англійською мовою є життєво важливою необхідністю для сингапурських учнів. Саме так визначається статус англійської мови Міністерством освіти Сингапуру [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Успіхи освіти Сингапуру розглядалися та аналізувалися такими дослідниками, як Хо Вах Кам (Регіональний Мовний Центр, Сингапур), С. Гопінатан (Національний

інститут освіти, Сингапур), Куо Еддіє С.Й. (Інститут японської культури та класики), Л. Квентін Діксон (Гарвардський університет) та іншими.

Аналізуючи напрями в освітній політиці Сингапуру, Хо Вах Кам та С. Гопінатан вказують на прагматичний підхід уряду до розвитку освіти та нації країни, на забезпечення широких освітніх можливостей для всіх членів суспільства, на проблеми постійних соціальних та економічних змін країни [1]. Професор Гарвардського університету Л. Квентін Діксон аналізує створення двомовної освітньої політики Сингапуру та її вплив на сучасні академічні досягнення та наслідки теорії набування другої мови [4]. Куо Еддіє С.Й. наголошує на важливості мовної політики та значенні побудови нації у багатоетнічному суспільстві [2].

Мета статті полягає у дослідженні проблем розробки навчальних програм з англійської мови відділом планування Міністерства освіти Сингапуру, визначення мети вивчення англійської мови, принципів навчання, проблем формування мовленнєвих навичок, офіційного та неофіційного оцінювання успішності учнів.

Виклад основного матеріалу. Відділ планування та розробки навчальних програм Міністерства освіти наголошує на тому, що навчальна програма з англійської мови має на меті допомогти учням самостійно навчатися протягом подальшого життя, творчо мислити та вирішувати проблеми, ефективно спілкуючись англійською мовою. Щоб досягти цього, існує велика кількість навчальних видів діяльності для учнів, в яких вони можуть використовувати англійську мову у різноманітних ситуаціях і контекстах. Учні будуть багато читати, вчитися аналізувати та оцінювати мову засобів масової інформації, творчо підходити до вирішення проблем та використання нових технологій [2].

Контекст для вивчення англійської мови охоплює багатокультурний Сингапур, Азію та решту світу. Учні поринатимуть у культуру Сингапуру, а також інші культури за межами країни, а також у варіанти англійської мови, якою говорять в інших частинах світу.

Міністерство освіти Сингапуру визначає головну мету вивчення англійської мови у початковій та середній школі - це уміння учнів ефективно спілкуватися англійською мовою, а саме, вони мають бути здатними:

- слухати та читати з розумінням, точністю та критичним оцінюванням великий спектр художніх, науково-популярних текстів з друкованих та електронних джерел;
- розмовляти, писати та робити презентації інтернаціонально прийнятою англійською мовою, тобто, вірною граматично, вільно нею володіючи, та доречною для даною мети, аудиторії, контексту і культури, а також, мовою, яка використовується у різних частинах світу, тобто, стандартною англійською мовою; на вищих рівнях майстерності учні говоритимуть та писатимуть з академічними цілями і творчим підходом;
- обдумувати, перекладати та оцінювати художні та науково-публіцистичні тексти з друкованих та електронних джерел, аналізуючи, як використовується мова і як представлена інформація;
- ефективно взаємодіяти з людьми їх власної та інших культур [5].

Така програма була сформована, виходячи з наступних поглядів на природу мови:

- Мова являє собою систему для створення значень.
- Це засіб спілкування та самовираження.
- Використання мови визначається метою, аудиторією, контекстом та культурою.
- Мова має граматичні і лінгвістичні структури та зразки, які можуть бути використані для створення різноманітних форм дискурсу або типів текстів в залежності від лінгвістичного вибору.

Учнів слід вчити, як робити ці лінгвістичні вибори, які відповідають меті, аудиторії, контексту і культурі.

Навчальна програма Міністерства освіти відповідає певним принципам, які утворюють частину форми та змісту, в яких вона має бути реалізована в програмах певних класів, а саме:

- *Студентоцентризм.* Учень знаходиться у центрі навчального процесу. Підходи викладання, заняття і навчальні матеріали диференціюються відповідно до потреб та умінь учнів або студентів.
- *Орієнтація на процес.* Мовні навички – це процесуальні навички. Викладання та моделювання процесу читання, письма та усного спілкування є такими ж важливими, як і тестування (перевірка) набуття цих умінь.
- *Інтерграція.* Інтеграція читання, письма, усного спілкування, а також, інтеграція мовних матеріалів та сфер мови, які використовуються на занятті або у контексті, сприяють процесу навчання.
- *Контекстуалізація.* Мовні навички, граматичні аспекти та структури викладаються у контексті використання мови. Контекстуалізація демонструє, як мета, аудиторія, контекст і культура визначають доречність мовлення і письма у формальних та неформальних ситуаціях.
- *Спіральна прогресія.* Мовні навички, граматичні аспекти та структури, види текстів та інші мовні компоненти викладаються та повторюються з рівнем складності, що зростає.
- *Взаємодія.* Участь та взаємодія учнів є важливими у навчанні мови та сприянні самовпевненості і соціальних стосунків між учнями з різними культурними традиціями і релігіями. Такі соціальні стосунки і взаємодія у контексті вивчення англійської мови виховують в учнях почуття їх спільної сингапурської ідентичності.

Навчальний план розглядається як єдиний документ для початкової та середньої школи, який передбачає наступність у викладанні мови та дозволяє більшу гнучкість у підпорядкуванні потребам учнів. Він зосереджується на

використанні мови, результатах навчання, особливостях текстів та граматики.

Учні мають знати, як вільно спілкуватися, доречно та ефективно, загальноприйнятою англійською мовою. Їм потрібно розуміти як працює система мови та як мовні конвенції можуть змінюватися відповідно до мети, аудиторії, контексту і культурі, та застосовувати ці знання у мовленні та письмі у формальних та неформальних ситуаціях. Навчання мові та викладання мови організуються навколо трьох головних сфер використання мови:

- *Мова для інформації.* Як і будь-хто, хто говорить, пише, читає, слухає чи спостерігає, той, хто навчається, буде мати доступ, оцінювати, застосовувати і презентувати інформацію з друкованих, недрукованих та електронних джерел.
- *Мова для усвідомлення літературних джерел та самовираження.* Той, хто навчається, сприйматиме літературні тексти з творчим та критичним підходом, має співвідносити їх з власним досвідом, культурою і суспільством та творчо використовувати мову для самовираження.
- *Мова для соціальної взаємодії.* Той, хто навчається, ефективно використовуватиме мову і в усній, і в письмовій формі для встановлення та підтримки міжособистісних стосунків, враховуючи мету, аудиторію, контекст і культуру.

Результати навчання – це очікувані досягнення учнів наприкінці кожного дворічного періоду. Цей дворічний період для досягнення результатів кожного етапу навчання надасть вчителям певний час та гнучкість у пристосуванні до потреб та здібностей учнів. Навчальні результати є специфічними, вимірюваними та/або демонстраційними, досяжними, доречними та співвіднесеними з часом. Кожне підведення підсумків допоможе вчителям перспективно оцінити безперервність навчання англійській мові від початкового до середнього рівнів.

Вибір текстового матеріалу визначається декількома факторами, а саме, метою, аудиторією, контекстом і культурою. Різноманітність текстів з друкованих та електронних джерел для читання та аудіювання забезпечує вивчення англійської мови з багатьох моделей використання мови, що, у свою чергу, забезпечує учням допомогу ефективно писати та розмовляти англійською мовою.

Свій внесок до ефективного використання мови вносять знання граматики та особливості функціонування мови. Вивчення граматичних та лексичних особливостей тісно пов'язані з вивченням типів текстів. Значення тексту залежить від його граматичної та лексичної сторони.

У навчальну програму у сферах використання мови, вивчення результатів, навичок та текстового матеріалу підключаються національні ініціативи національної освіти, навички мислення та інформаційні технології.

Ключовим моментом навчальної програми з англійської мови Міністерства освіти Сінгапуру є розвиток писемності, грамотності, основними вміннями якої є вміння читати та писати. Передбачається, що всі учні будуть здатні читати та писати англійською, коли вони закінчать школу. Набуття писемності залежить від інтегрованого навчання аудіюванню, читанню, говорінню і письму, а також від залученості у цей процес самих учнів. Інтегрований процес розвитку писемності об'єднує письмові види мовленнєвої діяльності з усним спілкуванням. Що учні знають, про те вони можуть говорити, про що вони можуть говорити, про те вони можуть читати і писати. Програма Міністерства акцентує увагу на збалансованому та інтегрованому підході до розвитку писемності та мовленнєвої діяльності. Від початкового до середнього рівня освіти існуватиме багато можливостей для аудіювання, читання, говоріння і письма, щоб допомогти учням стати компетентними та критичними слухачами і читачами, впевненими та експресивними мовцями в усному та письмовому аспекті англійської мови.

Щодо досвіду у *читання* програма наголошує на таких основних моментах:

- Діти починають читати у різному віці.
- На уміння читати впливають попередній досвід та ставлення до книги та інших друкованих та електронних джерел.
- Навчання читати – це складне завдання, яке охоплює декодування та розуміння.
- Особливого значення тут набувають збалансованість між декодуванням та навчання розпізнавання слів, усвідомлення абзацу, акустика і вся мова, принципи та практика.
- Навчання навичок декодування (знання літер алфавіту, знання букво-звукового співвідношення, фонематичне усвідомлення) не викладатиметься ізольовано або лише через вправи і практику, але буде збалансовано видами діяльності, які охоплюють побудову значення.
- Учні рухатимуться від початкового етапу читання до незалежного етапу читання.
- Щоб досягти вищого рівня писемності, будуть використовуватися не лише підручними, але й інші матеріали, які спонукають до читання, набування мови та самоосвіта.
- Розвиток критичного читання є важливим аспектом розвитку учня середньої школи.

Програма передбачає формування навичок *письма* учнів, а саме, на початковому етапі школярі вчитимуть, як комбінуються літери для утворення слів, слова – для утворення речень, як використовуються знаки пунктуації, як в письмі виражаються ідеї, як вони складаються у тексти. Учні вчитимуть процеси планування, як використовувати засоби письма, а саме, олівець та комп'ютер. Учням надаватиметься можливість спільної діяльності з вчителем та можливість самостійного письма.

На середньому етапі учні будуть здатні ефективно писати відповідно до мети, аудиторії, контексту та культури. Школярів будуть вчити створювати тексти та редагувати та переглядати своє власне письмо; писати

міжнародною прийнятою англійською мовою, тобто, досконалою граматично та відповідною до мети, аудиторії, контексту та культури.

У сфері усного спілкування програма передбачає формування навичок *аудіювання та говоріння*. На початковому етапі, як зазначається, розвиток навичок аудіювання та письма є такими ж важливими, як і розвиток навичок читання та письма. Однією з головних тез мовної політики є положення “Чим більше учні слухають і розмовляють англійською, тим кращим буде їх використання англійської мови”. Учням надається можливість розмовляти з різноманітними функціональними та творчими цілями. Їм надається велика різноманітність розмовних текстів для розвитку компетенцій говоріння і аудіювання, щоб мати можливість ефективно спілкуватися відповідно до мети, аудиторії, контексту та культури. У міжособистісній взаємодії аудіювання охоплює розуміння вербальних та невербальних аспектів. Учні навчатимуть спостерігати за соціальними умовностями та етикетом в усному спілкуванні та надавати доречну вербальну відповідь.

На середньому етапі важливим аспектом є розвиток критичного та точного аудіювання. Учням надається можливість слухати міжнародно прийнятну англійську мову, а також інші стандартні варіанти, розрізняти формальне та неформальне мовлення. Учні мають бути здатними розмовляти та робити презентації міжнародно прийнятою англійською мовою, тобто, граматично та лексично досконалою, відповідною до мети, аудиторії, контексту та культури.

На набування мовленнєвих навичок та використання мови впливає *мовне оточення*. Школа та клас забезпечує широкий діапазон мовного досвіду, який надає багате та стимулювальне мовне введення. Ставлення вчителя до навчання учнів вважається критичним. Вчитель є зразком доречного використання мови у школі. Саме завдяки вчителю учні отримують належну модель усної та письмової англійської мови.

Мета *оцінювання* полягає у забезпеченні інформації щодо того, що учень може робити як користувач англійської мови та як той, хто навчається

стосовно навчальної програми та результатів її засвоєння. Така інформація надає можливість вчителям удосконалювати процес навчання та якість навчальних програм [5].

Таким чином, основні цілі мовної політики країни охоплюють здатність учнів:

- ^ демонструвати розуміння того, що вони почули, прочитали або побачили;
- ^ розмовляти, писати та створювати презентації міжнародно прийнятою англійською мовою, тобто досконалою, відповідною до мети, аудиторії, контексту та культури;
- ^ демонструвати розуміння того, як працює система мови та як можуть варіюватися умовності мови відповідно до мети, аудиторії, контексту та культури;
- ^ застосовувати ці знання у мовленні та письмі у формальних та неформальних ситуаціях [6].

Щодо проблеми оцінювання, положення Міністерства освіти Сингапуру наголошує на його відповідності загальним принципам. Оцінювання за дворічний період відповідає всім вимогам навчальної програми. Проте, поточне оцінювання за певний семестр або семестрове оцінювання не потребує наявності всіх особливостей впровадження оцінювання, таких як дієвість, надійність, прозорість, диференційований підхід. Крім зазначених особливостей та характерних рис процесу оцінювання наголошується на тому, що завдання оцінюють те, що вони мають намір оцінювати; робота має отримати однакову оцінку у різних експертів або у різні періоди одним і тим же експертом; поставлені завдання мають відокремити більш успішних учнів від менш здібних; процедура, очікування, критерії для оцінювання і показники виконання мають бути відомими учням [4].

Проблема оцінювання охоплює питання формальності (офіційності) та неформальності (неофіційності), тобто учні оцінюються і офіційно, і

неофіційно. Вчителі застосовують широкий багатовимірний підхід до процесу оцінювання. Крім письмовий завдань, таких як контрольні роботи та тести, вчителі використовують усні презентації та портфоліо у своєму оцінюванні учнів. Положення Міністерства освіти надає приклади завдань для оцінювання учнів:

- ^ групові або класні тести та контрольні роботи;
- ^ оцінювання успішності (завдання дозволяють вчителям оцінювати уміння та навички учнів у здійсненні навчальної діяльності, наприклад, дотримуючись ряду інструкцій);
- ^ портфоліо, які містять письмові роботи учнів, відео- та аудіо-матеріали, навчальну документацію (журнали із записами успішності учнів протягом року, коментарі вчителів);
- ^ успішність учнів при виконанні контрольних робіт / спостереження вчителя у класі або самооцінка учнів;
- ^ конференції “Учень — Вчитель”.

Обираючи завдання оцінювання вчителі беруть до уваги рівень здібностей учнів та доречність завдань оцінюванню результатів навчання.

Неформальне (неофіційне) оцінювання визначається положенням як тривалий формуючий процес. Він має на меті не стільки оцінити успішність учнів, скільки допомогти їм розвиватися. Вчителі використовують неформальне оцінювання, щоб:

- ^ стежити за прогресом учнів у конкретних областях та у певних навичках;
- ^ визначити їх сильні та слабкі сторони;
- ^ забезпечити істотний безпосередній зворотній зв'язок щодо того, що роблять учні щоб досягти конкретних навчальних результатів;
- ^ змінити методи та зміст навчання відповідно до потреб та здібностей класів та окремих учнів;

- ^ переглянути навчальну програму з метою підвищення успішності учнів.

Положення Міністерства зазначає, що наприкінці кожного дворічного періоду учні оцінюються неформально у наступних навичках:

- ^ аудіювання;
- ^ говоріння;
- ^ усне спілкування;
- ^ читання;
- ^ письмо;
- ^ презентація.

Формальне (офіційне) оцінювання визначається Міністерством як показник, який підсумовує успішність учнів. Воно проводиться наприкінці періоду навчання, тобто, в кінці семестру або року. Офіційне оцінювання допомагає вчителям щодо рейтингування, підтримки та заохочення учнів. Науково-дослідний тестувальний відділ забезпечує керівними принципами для оцінювання на різних рівнях.

Висновки. Роль мовної політики Сингапуру щодо відбудови нації – розвивати та підтримувати високий рівень економічного розвитку переважно завдяки використанню та розповсюдженню англійської мови. В той же час традиційні цінності зберігаються завдяки використанню етнічної мови. Такий процес призводить до вищого рівня культурної інтеграції, до над-етнічної національної ідентичності.

Список використаної літератури

1. Ho Wah Kam, S. Gopinathan. Recent Developments in Education in Singapore // School Effectiveness and School Improvement. - 1999. – Volume 10, № 1. – С. 99-117.
2. Kuo Eddie C.Y. Language Policy and Nation-Building in a Multi-Ethnic Society: the Case Singapore Model. Institute for Japanese Culture and

- Classics, Kokugakuin University, 1999. – Режим доступа до статті: <http://www2.kokugakuin.ac.jp/ijcc/wp/cimac/kuo.html>
3. Curriculum Planning & Development Division. English Language syllabus: Primary & secondary. Singapore: Ministry of Education, 2010. - Режим доступа до статті: <http://www.moe.gov.sg/education/syllabuses/>
  4. L. Quentin Dixon. Bilingual Education Policy in Singapore: an Analysis of its Sociohistorical Roots and Current Academic Outcomes // International Journal of Bilingual Education and Bilingualism. – Volume 8, Issue 1, 2005. - P. 25.
  5. <http://www.moe.gov.sg/education/programmes/>
  6. <http://www.moe.gov.sg/education/desired-outcomes/>
  7. <http://www.moe.gov.sg/education/syllabuses/>
  8. <http://www.moe.gov.sg/education/syllabuses/english-language-and-literature/>

Аннотация. Кулиш И.Н. Особенности языковой политики Сингапура

Статья рассматривает проблему разработки учебных программ по английскому языку отделом планирования Министерства образования Сингапура. Положения Министерства определяют цель изучения английского языка, принципы обучения, проблемы формирования речевых навыков, официального и неофициального оценивания успеваемости учащихся.

Ключевые слова: цель обучения, принципы обучения, речевые навыки, официальное и неофициальное оценивание успеваемости учащихся.

Annotation. Kulish I.M. The Peculiarities of Singapore Language Policy

The problem of developing English language syllabuses by the Curriculum Planning and Development Division of Singapore Ministry of Education is considered in the article. The goal of teaching English, education principles, the problem of forming language skills, formal and informal assessment of students' performance are determined by the Ministry positions.

Key words: education goal, education principles, language skills, formal and informal assessment of students' performance